

TOIMINTAKERTOMUS 2014

Sisällys

1. Toiminnanjohtajan katsaus: Kasvua, vaikuttavuutta ja uusi toimintamuotoja	2
2. Kirjailijavierailut	3
2.1 Vierailumäärän kasvu	3
2.2 Virtuaaliset kirjailijavierailut	4
2.3 Kirjailija joka kouluun – En författare till varje skola	5
2.4 Yhteistyö Espoon kaupungin kanssa: KULPS-vierailut.....	6
3. Lukukampanjat ja –hankkeet	7
3.1 Lukuviikko: Kohtaamispaikkana kirja – Boken som mötesplats 7.-13.4.2014	7
3.2. Monikulttuurisuuden edistäminen.....	7
4. Asiantuntijuus	8
4.1. Asiantuntijavierailut ja esiintymiset.....	8
4.2 Kansainvälinen toiminta – European Literacy Policy Network (ELINET)	8
4.2.1. Suomalaisen lukutaitoverkoston avaus	8
4.4 Muut verkostot ja jäsenyydet.....	9
5. Julkaisutoiminta	9
5.1 Kiiltomato.net – Lysmasken: Kirjallisuuskritiikin verkkolehti.....	9
5.2 Lukufiilis – kirjallisuudesta nuorille ja nuorilta.....	10
5.3 Vinski – lasten kirjallisuuslehti	11
6. Viestintä	13
6.1 Educa- ja kirjamessut, muut tilaisuudet.....	13
7. Hallinto ja talous	14
7.1 Hallitus	14
7.2 Henkilökunta ja toimisto	14
7.3 Talous	15

1. Toiminnanjohtajan katsaus: Kasvua, vaikuttavuutta ja uusia toimintamuotoja

Lukukeskus on kehittänyt toimintaansa määrätietoisesti muutaman viimeisen vuoden aikana. Sen on mahdollistanut asteittain kasvanut valtion tuki. Järjestö on nyt vakaalla pohjalla: kirjailijavierailujen välittäminen on ammattimaista, ja määrät kasvaneet huomattavasti. Viestintä on keskeinen osa toimintaa, minkä myötä tunnettuus on moninkertaistunut. Lukukeskuksen perustoiminta ei myöskään ole enää riippuvainen projektirahoituksesta kuten aiempina vuosina.

Konkreettisimmin rahoituksen kasvu näkyy vierailutoiminnassa. Lukukeskus saa tilauksia kouluilta ja kirjastoilta peräti 71 % enemmän kuin kolme vuotta sitten (287 → 490 tilausta / vuosi). Yksittäisiä esiintymisiä vuonna 2014 välitettiin lähes tuhat.

Vuonna 2014 vierailujen rinnalle pilotoitiin kirjailijoiden virtuaalivierailut, joissa kirjailijat esiintyvät videoyhteyden välityksellä. Uusi toimintamuoto on innostanut peruskouluja, Suomi-kouluja ja kulttuuri-instituutteja. Kirjailijaesiintymisiä on välitetty virtuaalisesti myös suuriin yleisö- ja koulutustapahtumiin. Virtuaalivierailut kehitti FM Johanna Yrjänä, joka työskenteli Lukukeskuksessa vuoden nuoren ammattilaisen tuella. Hän myös kirjoitti aiheesta kulttuurituottajan lopputyön.

Kirjailija joka kouluun -ohjelma toimi kolmatta vuotta. Kirjailijat kiersivät kouluissa eri puolla Suomea. Kirjailija joka kouluun lisää tehokkaasti kulttuurin ja taiteen saavutettavuutta mm. pienillä kyläkouluilla. Samanaikaisesti ohjelmalla vaikutetaan taiteilijoiden toimeentuloon. Ohjelma on tavoittanut kolmessa vuodessa 22 000 nuorta.

Satavuotiaan Suomen uusi lukutaito -hanke käynnistyi. Hankkeessa selvitetään sähköisten lukudiplomien vaikuttavuutta luomalla sovellus, joka ohjaa ja kannustaa eritasoisia oppilaita lukemaan sähkökirjoja.

Lukukeskuksen lehtiä, kirjallisuuskritiikin verkkolehti Kiiltomatoa, nuorten kirjallisuuslehti Lukufiilistä sekä lasten kirjallisuuslehti Vinskiä ovat avustaneet useat sadat kirjoittavat lapset, nuoret ja aikuiset.

Lukukeskus on antanut asiantuntijalausuntoja päättäjille ja medialle. Lukukeskus on myös mukana eurooppalaisessa lukutaitoverkostossa ELINET:issä, jonka kehittämiä työkaluja se pilotoi vuonna 2015 ainoana Pohjoismaiden edustajana. Osana ELINET-työtä se kutsui ensimmäisen kerran koolle suomalaisen lukutaitoverkoston yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja Finnish Reading Associationin kanssa.

Kolmen viimeisen vuoden aikana on luotu vahva perusta ja hyvät edellytykset toimia ja kasvaa edelleen. Järjestö on saavuttanut useita 5-vuotisstrategiassa asetettuja tavoitteita jo ensimmäisen kahden vuoden aikana. Poliittinen tahto kasvattaa Lukukeskusta taloudellisesti haastavana aikana kertoo lukutaitotyön tärkeydestä.

Anu Laitila

Toiminnanjohtaja (31.12.2014 saakka)

2. Kirjailijavierailut

2.1 Vierailumäärien kasvu

Lukukeskus välitti tilaajille vuonna 2014 yhteensä 488 kirjailijavierailua. Tilaisuuksien määrä oli 946. (Vuonna 2013: 466 vierailua ja 903 esiintymistä). Lukuihin sisältyvät myös projektirahoilla tuetut vierailut, kuten edellisinäkin vuosina. Lukukeskuksen vierailuja teki yhteensä 181 kirjailijaa.

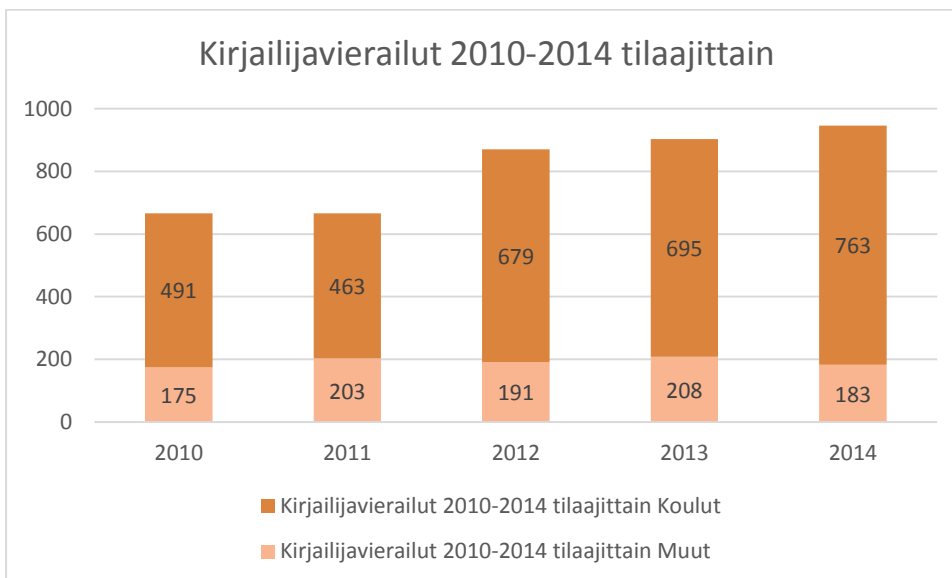
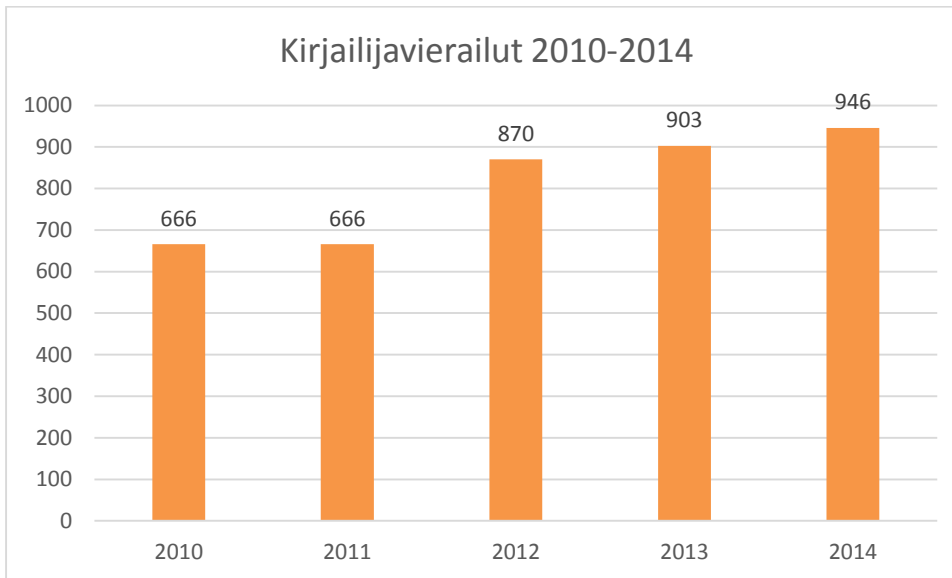
Tilaisuuksien määrä on kasvanut neljässä vuodessa 42% eli 666:sta esiintymisestä 946 esiintymiseen. Tilausten määrä puolestaan on kasvanut 70% eli 287 tilauksesta 488 tilaukseen. Vierailuihin sisältyvät vuonna 2014 myös virtuaalivierailut.

Kirjailijavierailut ovat olleet Lukukeskuksen ydintoimintaa alusta alkaen. Kirjailijavierailuista vastaa kokopäiväisesti kulttuurituottaja **Ulla Arkoma** ja ruotsinkielisistä vierailuista kulturproducent **Barbro Enckell-Grimm**. Toimistosihteerinä Seija Haapakumpu vastaa maksuliikenteestä.

Lukukeskus sopii esiintymisjärjestelyt ja tekee sopimuksen kirjailijan ja tilaajan kanssa. Se maksaa palkkion kirjailijalle heti esiintymisen jälkeen ja laskuttaa tilaajaa kuluista jälkikäteen. Erityisesti kirjastoille palvelu on tärkeä taloushallinnon sujuvuuden vuoksi. Lisäksi Lukukeskuksella on runsaasti hiljaista tietoa kirjailijoiden saatavuudesta ja toiveista.

Kirjailijatietokanta on edistänyt palvelun tasa-arvoisuutta, sillä sieltä tilaaja voi itse valita mieleisensä kirjailijan. Kirjailijatietokannan uudistaminen on ajankohtaista.

Kirjailijavierailut	2014 Tilausten määrä	2014 Tilai- suuksien määrä	2013 Tilausten määrä	2013 Tilai- suuksien määrä	2012 Tilausten määrä	2012 Tilai- suuksien määrä	2011 Tilausten määrä	2011 Tilai- suuksien määrä	2010 Tilausten määrä	2010 Tilai- suuksien määrä
<u>Koulut</u>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alakoulu	196	461	183	408	157	446	103	326	74	246
Yläkoulu	125	266	87	216	63	196	23	81	62	203
Lukio ja ammattioppilaitokset	20	36	29	71	21	37	22	56	17	42
Kouluvierailut yhteensä	341	763	299	695	241	679	148	463	153	491
% kaikista vierailuista	70	81	64	77	60	78	52	70	56	74
<u>Muut vierailut</u>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirjastot/työväenopistot	127	153	139	170	139	167	111	172	104	140
Muut	20	30	28	38	24	24	28	31	15	35
Muut vierailut yhteensä	147	183	167	208	163	191	139	203	119	175
% kaikista vierailuista	30	19	36	23	40	22	48	30	44	26
Kaikki esiintymiset yhteensä	488	946	466	903	404	870	287	666	272	666

2.2 Virtuaaliset kirjailijavierailut

Vuonna 2014 toimintaa täydennettiin virtuaalisilla kirjailijavierailuilla, joissa kirjailijat esiintyvät videoyhteyden välityksellä. Palvelun kehitti ja pilotoi FM **Johanna Yrjänä**. Yrjänä työskenteli Lukukeskuksessa 1.1.–31.10.2014. Hänet palkattiin OKM:n avustuksella joka oli suunnattu nuorten työllistämiseen taiteen, kulttuurin ja luovan talouden hankkeisiin. Lisäksi AVEK myönsi hankkeen konseptin suunnitteluun CreaDemo-avustuksen. Pilotointiin sisältyi suunnittelutyö, kirjailijoiden perehdytys ja ohjeistus. Tuottaja on mukana jokaisessa vierailussa ja varmistaa vierailun sujumuuden ja auttaa mahdollisissa teknisissä ongelmissa.

Johanna Yrjänä suoritti vuonna 2013 tuottajaopintojen harjoittelut (Humak) Lukukeskuksessa.

Harjoittelun ja työn ohella hän kirjoitti opinnäytetyönsä Lukukeskuksen virtuaalivierailuista: "Kirjailija kotona, yleisö ympäri maailman".
www.lukukeskus.fi/virtuaalivierailut-opinnaytetyo/

Keväällä 2014 virtuaalivierailuja pilotoivat mm. kirjailijat Eppu Nuotio, Salla Simukka, Kaj Korkea-aho, Seita Vuorela, Siri Kolu, Tuula Kallioniemi ja Alekski Delikouras. Yhden vierailun yleisömäärät vaihtelivat 20–340 henkilön välillä. Ensimmäiset alkukevään yhdeksän pilottivierailua tavoittivat 1286 henkeä. Osa vierailuista tallennettiin. Piloteista kerättiin palaute Survey Monkey -kyselytyökalun avulla.

Syksyllä 2014 yhteistyö Lukuinto-ohjelman kanssa jatkui. Virtuaalivierailut myös lisättiin osaksi Lukukeskuksen perusvierailutarjontaa kouluille ja kirjastoille. Lisäksi käynnistettiin kaksi erillistä virtuaalivierailuhanketta, joihin Lukukeskus oli saanut avustukset Alfred Kordelinin säätiöltä sekä Svenka kulturfondenilta.

Isompia virtuaaliesiintymisiä olivat syksyllä 2014 kirjailija Jyri Paretskoin vierailu lisäalimesta Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen foorumin 250 opettajalle Helsingin Paasitornissa. Siri Kolu esiintyi Vantaalta Raahen kirjamessujen yleisölle, joka koostui yläkoulun oppilaista. Helsingin kirjamessuilla ohjelmassa oli kolme esiintyjää: kuvittaja, graafikko Lotta Nieminen New Yorkista, tieteiskirjailija Hannu Rajaniemi Los Angelesista ja dekkaristi Alan Bradley Iso-Britannian Mansaarelta. Lisäksi Tuula Kallioniemi esiintyi Suomen Viro-instituutin tilaisuudessa paikallisille suomen kielen opettajille, kyseessä oli pilotti mahdolliselle jatkuvalla yhteistyöllä.

Yhteensä vuoden aikana Lukuinnon kanssa tehtyjä pilottivierailuja tehtiin yksitoista, ja ne tavoittivat noin 1700 henkeä. Muita virtuaaliesiintymisiä oli yhteensä 24, jotka tavoittivat n. 3 000 henkeä.

Tuottaja **Elisa Grönholm** jatkoi virtuaalivierailujen tuottajana Johanna Yrjänän jälkeen. Myös tiedottaja Saara Oranen on koulutettu ohjelman käyttöön ja toteuttaa vierailuja tarvittaessa.

2.3 Kirjailija joka kouluun – En författare till varje skola

Kirjailija joka kouluun -ohjelma lisää ja turvaa nuorten lukuharrastusta tasa-arvoisesti. Se haastaa kunnat osallistumaan kirjailijakiertueeseen 1 € omavastuuosuudella per oppilas. Suomenkieliset kiertueet on kohdistettu 5.–9. luokkalaisille.

Kirjailija joka kouluun -ohjelma koordinoitiin kolmatta kertaa vuonna 2014 WSOY:n kirjallisuussäätiön tuella (20 000 e), Lukukeskuksen omalla rahoituksella sekä koulujen oppilaiden omavastuuosuudella. Suomenkielisillä kiertueilla mukana olleet kirjailijat vierailivat 29 kunnassa ja tavoittivat 5960 oppilasta.

Syksyllä järjestettiin kuusi pidempää Kirjailija joka kouluun -kiertuetta, jotka kestivät 3–5 päivää. Niiden lisäksi tehtiin viisi 1–2 päivän mittaista kiertuetta.

Kiertueella mukana olivat seuraavat kirjailijat: Pasi Lönn Evijärvellä, Lappajärvellä, Kauhajoella ja Seinäjoella, Jyri Paretskoi Seinäjoella, Jalasjärvellä, Laihialla, Vaasassa, Kurikassa ja Isojoella, Laura Lähteenmäki Ähtärissä, Kauhajoella ja Alavuksella, Terhi Rannela Kuopiossa, Markku Karpio Viitasaarella, Pihtiputaalla, Pyhäjärvellä ja Haapajärvellä, Kalle Veirto Valkeakoskella, Kankaanpäässä, Ylöjärvellä, Juupajoella ja Jämsässä, Nura Farah Vantaalla, Elena Mady Vantaalla,

Helena Waris Mikkeliissä, Mila Teräs Orimattilassa ja Kouvolassa, Marika Laijärvi Lievestuoreella ja Laukaalla.

Lukukeskuksen kanssa toimivat yhteistyössä Jyväskylän yliopiston Kielten laitoksen suomen kielen opiskelijat, jotka selvittivät vierailujen vaikuttavuutta oppilaisiin. Opiskelijat olivat seuraamassa vierailuja ja keräsivät kyselytutkimuksen avulla vastauksia koko luokalta. Linkki selvitykseen: http://www.lukukeskus.fi/wp-content/uploads//2014/12/KJK_raportti_10122014_valmis.pdf

Lukukeskus keräsi palautetta vierailusta myös opettajilta ja kirjailijoilta. Suomenkielisiä kiertueita koordinoi Lukukeskuksen projektikoordinaattori Elisa Grönholm.

En författare till varje skola nådde år 2014 2 799 elever i grundskolan. Under året gjordes sex turnéer, två i Österbotten och fyra i mellersta-östra Nyland. Anna Härmälä besökte lågstudier i Kristinestad, Närpes, Pedersöre och Karleby i mars. Malin Klingenberg besökte lågstudier i Larsmo, Korsholm och Kronoby. I oktober uppträdde Härmälä i Sibbo, Lovisa, Vanda och Grankulla. Annika Sandelin besökte fem lågstudier i Sibbo och Lovisa i november. Då uppträdde Mia Franck i fyra högstudier i Esbo, Grankulla och Borgå. Kaj Korkea-aho åkte runt i Sibbo-Helsingfors-Borgå-Lovisa i oktober. Utöver detta besökte Harriet Abrahamsson en skola i Borgå, och Lena Frölander-Ulf en skola i Närpes i december.

Den svenskspråkiga delen av projektet En författare till varje skola finansierades av Svenska kulturfonden och Konstsfundet. Kulturproducent Barbro Enckell-Grimm administrerade det.

2.4 Yhteistyö Espoon kaupungin kanssa: KULPS-vierailut

Espoon kaupunki on tarjonnut kaikille Espoon peruskoulujen 4. 8. ja 10. luokille mahdollisuuden tilata kirjailijavieras Lukukeskuksesta. Syksyllä 2014 tarjonta laajennettiin 4.–10. luokkiin. Vierailut ovat osa Espoon kaupungin Kulttuuri- ja liikuntapolkusuunnitelmaa.

Lukukeskuksen tarjottimessa on tällä hetkellä kymmenen suomenkielistä ja kolme ruotsinkielistä kirjailijaa: Reeta Aarnio, Aleks Delikouras, Annina Holmberg, Riina Katajavuori, Ansu Kivekäs, Siri Kolu, Raili Mikkanen, Mika Wickström, Wilson Kirwa, Elena Mady, Henrika Andersson, Kaj Korkea-aho ja Annika Sandelin. 2013 tulivat uutuuksena mukaan käsikirjoittajavieraat Paula Mononen ja Aino Lappalainen.

Lukukeskus tuottaa myös Espoon kirjastoihin ”Kirjailijakouluja”, joissa kirjailijat vetävät työpajoja 4. tai 8. luokan oppilaille. Kirjailijakouluja ohjaavat kuusi suomenkielistä ja yksi ruotsinkielinen kirjailija: Reeta Aarnio, Tuutikki Tolonen, Johanna Venho, Anu Holopainen, Hanna Marjut Marttila, Antti Halme ja Robin Valtiala. Lisäksi vetäjänä on sarjakuvataiteilija Joonas Lehtimäki.

Uudet kirjailijatarjottimet syksyllä 2014:

Riikka Ala-Harja, Tuuve Aro, Paula Noronen, Tomi Kontio, Kalle Veirto, Terhi Rannela, Vilja-Tuulia Huotarinen, Seita Vuorela, Antti Halme, Anu Holopainen, Johanna Venho, Reeta Aarnio, Tuutikki Tolonen, Hanna Marjut Marttila, Monika Vikström-Jokela, Malin Kivelä, Maria Turtschaninoff, Robin Valtiala. Joonas Lehtimäki (sarjakuva), Tarja Roinila, Paula Mononen (käsikirjoittaja), Kyösti Salokorpi (sanoittaja).

Våren 2014 gjordes sju svenska författarbesök inom den svenskspråkiga delen av Kulps! Författare som medverkade var Katarina von Numers-Ekman, Annika Sandelin och Kaj Korkea-aho. Till höstterminen byttes författarna ut till Monica Vikström-Jokela, Malin Kivelä och Henrika Andersson. Robin Valtiala håller skriparverkstäder. Besöken flyttades till bibliotek och omfattas av alla årskurser från 4 till 10.

Katarina von Numers-Ekman besökte Vindängens, Bemböle och Finno lågstudier, Annika Sandelin Karamalmen och Mårtensbro. Kaj Korkea-aho besökte högstadierna i Mattliden och Sökövikén under vårterminen 2014.

3. Lukukampanjat ja –hankkeet

3.1 Lukuviikko: Kohtaamispaikkana kirja – Boken som mötesplats 7.-13.4.2014

Lukuviikko on Lukukeskuksen vuosittain järjestämä valtakunnallinen kampanja. Teemana vuonna 2014 oli ”Kohtaamispaikkana kirja”. Vuonna 2014 Lukuviikkoa kehitettiin viestinnän osalta, jotta koulut ja kirjastot aktivoituisivat järjestämään tilaisuudet itse. Viestinnän lisäämisellä oli suuri vaikutus tunnettuuden kasvuun. Yhteistyökumppanit sitoutuivat aktiivisesti: yhteydenpito oli tiivistä. Kirjastot, koulut sekä muut yhteistyökumppanit tiedottivat Lukuviikosta ja välittivät infoa. Juliste ja esite jaettiin kouluihin ja kirjastoihin ympäri Suomen mm. Opetushallituksen ja Kirjastoseuran kautta.

Ensimmäistä kertaa Lukuviikko oli myös kirjallisuusfestivaali, jonka alle koottiin yli 70 eri puolilla Suomea järjestettyä tilaisuutta. Ohjelmakalenteri julkaistiin Lukuviikon nettisivuilla. Lisäksi Lukukeskuksella oli omaa tuotantoa. Suurin niistä oli ”Minäkin olen suomalainen kirjailija” - tapahtumaviikonloppu kulttuurikeskus Stoassa. Lukuviikko myös tuotti suomeksi ja ruotsiksi oppituntivinkit, kirjoituskilpailun ja videokilpailun.

Valtakunnallinen näkyvyys onnistui: paikallismediat kirjoittivat aktiivisesti Lukuviikosta. Valtakunnan päämedioista Lukuviikon huomioivat Helsingin Sanomat, Yle sekä MTV3 Veikkauksen Lotto-lähetyksessä. Lukuviikosta oli yhteensä yli 25 nostoa eri medioissa sekä useita kirjoituksia blogeissa.

LIITE. Lukuviikon ohjelma

3.2 Monikulttuurisuuden edistäminen

Kulttuuria kaikille -palvelu, Sivuväli -hanke sekä kulttuurikeskus Caisa työskentelivät Suomessa asuvien, muilla kuin suomeksi tai ruotsiksi kirjoittavien kirjailijoiden aseman edistämiseksi.

Lukukeskuksen tavoitteena on saada vierailutoimintaan uusia kirjailijoita, joiden merkitys koulujen maahanmuuttajataustaisten oppilaiden integraatiossa voisi olla merkittävä.

Maaliskuussa 2014 järjestettiin kaksi keskustelutilaisuutta aiheesta ”Minäkin olen suomalainen kirjailija. Ensimmäisessä tilaisuudessa pohdittiin mitä haasteita ja mahdollisuuksia Suomen lisääntyvä monikielisyys tuo kirjallisuuskritikille. Toisen tapaamisen aiheena oli monikielisuuden haasteet ja mahdollisuudet käännöskentälle.

Syksyllä 2014 Lukukeskus on ollut mukana Satakielikuukausi – A Month of Hundred Languages - tapahtuman suunnittelutyöryhmässä. Satakielikuukausi on verkostomainen tapahtumien sarja, jossa korostetaan kielen merkitystä turvallisuudentunteen rakentajana. Satakielikuukautta vietetään 21.2.–21.3.2015 Helsingissä ja valtakunnallisesti. Lukukeskus järjestää maahanmuuttajakirjailijoiden esiintymisiä koululaisryhmille kulttuurikeskus Caisaan.

4. Asiantuntijuus

4.1 Asiantuntijavierailut ja esiintymiset

Toiminnanjohtaja Anu Laitila puhui vuonna 2014 useissa yleisötilaisuuksissa, mm. lukutaitoverkoston seminaarissa, Vantaan kaupungin tilaisuudessa opettajille ja kirjastotyöntekijöille sekä Opetushallituksen, Hanasaaren ja Svenska kulturfondenin järjestämässä Läsmöten-seminaarissa.

4.2 Kansainvälinen toiminta – European Literacy Policy Network (ELINET)

Lukukeskus, Jyväskylän yliopisto ja Finnish Reading Association ovat EU:n rahoittaman eurooppalaisen lukutaitoverkoston (ELINET) suomalaisjäseniä. Sen tavoitteena on kehittää ja jakaa lukutaitoa edistäviä käytänteitä Euroopassa.

Lukukeskus osallistui vuonna 2014 kahden tiimin työskentelyyn. Niiden tehtävänä on luoda ja pilotoida käytänteitä tietoisuuden ja rahoituksen kasvuun. Lukukeskuksen edustaja oli paikalla Wienin avaustilaisuudessa sekä Saksan Höchstissä järjestetyssä seminaarissa.

Lukukeskus valmistuu pilotointiin 2015. Lisäksi se on ollut keräämässä muilta jäseniltä käytänteitä, joilla tietoisuutta lukutaidon tärkeydestä voidaan parantaa. Käytänteet julkaistaan avoimessa verkkoportaalissa.

4.2.1 Suomalaisen lukutaitoverkoston avaus

5.11.2014 järjestetyssä seminaarissa esiteltiin ELINET-hanketta ja kuultiin Euroopan lukutaitotilanteesta sekä eri toimijoiden lukutaitotyöstä. Osana kansainvälistä toimintaa kutsuttiin koolle Suomen oma verkosto, jonka tavoitteita ja toimintatapoja kartoitettiin ensimmäisessä tapaamisessa. Läsnä oli n. 50 keskeisten lukutaitotoimijoiden edustajaa.

Tilaisuudessa esiintyivät mm. emeritusprofessori **Greg Brooks**, Helsingin kirjastotoimen johtaja **Tuula Haavisto**, lukulähettiläs Katarina von Numers-Ekman, kustantaja **Saara Tiuraniemi**, opetusneuvokset **Minna Harmanen** ja **Leena Nissilä**, erityisopettaja **Ann-Sofie Selin** ja yliopistonlehtori **Sari Sulkunen**.

ELINET rahoitti seminaarin järjestämistä. Lukukeskus, Jyväskylän yliopisto ja FinRA raportoivat ELINETin johtokunnalle verkostotapaamisesta. Tarkoituksena oli, että Suomen tilaisuus voi toimia mallina muille Euroopan maille.

4.3 Professori William Brozon vierailu

Kansainvälisesti arvostettu lukutaitotutkija, amerikkalainen professori **William G. Brozo** vieraili ensimmäistä kertaa Suomessa 8.–13.9. Hän on erikoistunut tutkimaan poikien sitoutumista lukemiseen. Brozo työskentelee myös kansainvälisten PISA- ja PIRLS-tutkimusten työryhmissä.

Brozo esiintyy Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Läsmöten-seminaarissa 9.9. Lukukeskuksen vieraana 11.9. Helsingissä sekä Ålands Högskolanin kutsumana Maarianhaminassa 10.9. Vierailu järjestettiin yhteistyössä kolmen kutsujan kesken.

Brozon vierailu sai poikkeuksellisen huomion mediassa – HS ja Huvfudstadsbladet julkaisivat aiheesta koko sivun haastattelun. MTV3 seurasi Brozon vierailua Viikin Norssissa. Lisäksi Brozoa haastattelivat Yle Uutiset, Radio Nova, Turun Sanomat ja STT. Vierailun jälkeen lukutaitoteema keskustelutti pitkään HS:n mielipidesivuilla.

4.4 Muut verkostot ja jäsenyydet

Lukukeskuksen henkilökunta vieraili marraskuussa 2014 Tukholmassa Författarcentrumin sekä Suomen Tukholman-instituutin vieraana. Vierailuilla keskusteltiin tulevista yhteistyömahdollisuuksista.

Lukukeskukselta on ollut edustaja Sastamalan Vanhan kirjallisuuden päivien ohjelmatoimikunnassa, Kirjastot.fi:n Kirjasammon toimituskunnassa sekä Turun kirjamessujen päätoimikunnassa.

Lukukeskus on myös Kulttuuria kaikille -palvelulle perustetun Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n perustajajäsen yhdessä kuuden muun kulttuurialan yhdistyksen kanssa.

Lukukeskus on Mediakasvatusseuran ja Suomen YK-liiton jäsen. Lukukeskuksen lehdet ovat Kulttuuri-, tiede- ja mielipidelehtien liiton Kultti ry:n jäseniä.

5. Julkaisutoiminta

5.1 Kiiltomato.net – Lysmasken: Kirjallisuuskritiikin verkkolehti

Kiiltomato on Suomen luetuin kirjallisuuden verkkolehti. Se julkaisee vuosittain 170–190 kirjallisuuskritiikkiä suomeksi ja ruotsiksi sekä ajankohtaisaihetta käsittelevän pääkirjoituksen kerran kuussa. Toiminnan päätavoite on laajentaa kirjallisuuden vastaanottoa ja moniäänisyyttä. Kiiltomadolla on vahva sivistyksellinen tehtävä.

Kiiltomato on tavoittanut vuoden 2014 aikana 140 000 yksilöityä eri kävijää (128 000 vuonna 2013) (lähde: Google Analytics). Kiiltomadon verkkosivuille on tehty 200 000 käyntiä, keskimäärin 550

käyntiä päivässä. Sivunlatauksia tehtiin 300 000 kappaletta. Facebookissa Kiiltomadolla on 2300 seuraajaa, ja syksyllä 2014 avatulla Twitter-tilillä noin 400.

Vuoden 2014 aikana Kiiltomadossa julkaistiin 172 tekstiä, joista ruotsinkielisiä kritiikkejä vajaat 50. Kritiikkiarkistossa oli vuoden loppuun mennessä lähes 3000 julkaisua. Kritiikit kattoivat kotimaista ja käännettyä kaunokirjallisuutta, esseistiikkaa sekä kirjallisuutta käsittelevää tieto- ja tutkimuskirjallisuutta. Vuoden aikana kritiikkien painopisteinä olivat käännöskirjallisuus sekä runous.

Marraskuussa 2014 alussa Kiiltomatoon avattiin päätoimittajan blogi, joka tarkastelee kirjallisuuden vastaanottoa keskustelemaan sävyyn ja noteeraa Kiiltomatoa koskevia ajankohtaisilmiöitä. Marraskuussa 2014 järjestettiin myös laatuaan ensimmäinen Kiiltomadon kriitikkotapaaminen, jossa pohdittiin Kiiltomadon ja kirjallisuuskritiikin profiilia ja tulevaisuudennäkymiä. Syksyn 2014 aikana valmisteltiin myös Käännöskritiikkiseminaaria, jonka toteuttivat Kiiltomadon toimituskunnasta **Sanna Nyqvist** ja **Ann-Christine Snickars**.

Pääponnistuksena Kiiltomadolla oli syksyn aikana pitää yllä kävijämäärän tasaista kasvua. Toimitus on valmistellut sivustouudistusta, joka aloitetaan rahoituksen salliessa 2015. Kiiltomato on tunnettu ja arvostettu brändi, mutta sen sivupohja ja käytettävyys ovat jäämässä ajastaan jälkeen. Sivuston skaalautuminen mobiililaitteille ja laajakuvanäytöille vaatii taittouudistuksen, minkä lisäksi sivustonavigointia yksinkertaistetaan.

Kiiltomato luopui suomenkielisestä Kaskas-runoilijagalleriasta sekä ruotsinkielisestä Knäpparen-galleriasta, ja luovutti ne Kirjasampo.fi-sivuston ylläpidettäväksi. Laajan runoilijagallerian ylläpitäminen ei runouden kustannusmuotojen laajennuttua ollut enää Kiiltomadon piirissä mahdollista, ja galleria olikin jäänyt pahasti ajastaan jälkeen.

Kirjallisuusalan toimijat tiedottavat Kiiltomadon ilmoitustaululla aktiivisesti muun muassa uusista tapahtumista, kirjoituskurseista ja -kilpailuista.

Kiiltomato.netin päätoimittajana vuonna 2014 toimi kirjailija, toimittaja **Karo Hämäläinen** (1.8.2014 asti). Uutena päätoimittajana aloitti **Aleksis Salusjärvi**. Lysmaskenin toimitussihteeri oli kulttuuritoimittaja Ann-Christine Snickars. Toimituskuntaan kuuluivat lisäksi kirjallisuudentutkija, FT Sanna Nyqvist, FILI:n projektikoordinaattori **Tiia Strandén** (31.12.2014 asti) ja kirjailija, OTT **Jarkko Tontti**. Kuvatoimittajan tehtävää hoiti toimistosihteeri Seija Haapakumpu. Teknisestä toteutuksesta vastasivat **Janne Räikkönen** (Light Movement) sekä **Jarkko Tuovinen**.

5.2 Lukufiilis – kirjallisuudesta nuorille ja nuorilta

Lukufiilisen keskeisenä ajatuksena on kirjoittaa kirjallisuudesta nuoria kiinnostavia juttuja, nuorten omalla äänellä ja heidän näkökulmastaan. Lukufiilisen tarkoitus on näyttää, että kirjallisuus voi herättää tunteita ja ajatuksia, jopa provosoida. Tärkeää on esitellä kirjallisuuden monimuotoisuutta, ja nuortenkirjallisuus on lehdessä tärkeässä roolissa.

Lukufiilis luo uudelle lukija- ja kirjoittajasukupolvelle tärkeän foorumin, jolla on pitkälle kantavaa yhteiskunnallista merkitystä. Lehti innostaa paitsi lukemaan, myös kirjoittamaan: kirjoittamisharjoituksia ja -tehtäviä on vuonna 2014 lisätty lehdessä, ja nuoria kannustetaan

aiempaa vahvemmin lähettämään lehteen omia fiktiivisiä tekstejään kirja-arvioiden lisäksi. Nuorten tekemä lehti tuottaa kirjoituskokemuksia ja onnistumisen mahdollisuuksia sekä antaa arvokasta tietoa lehtikirjoittamisen periaatteista.

Lukufiilisen ensisijaisena kohderyhmänä ovat kirjoista ja kirjallisuudesta kiinnostuneet yläkoululaiset ja lukiolaiset. Myös heidän opettajansa ja muut kasvattajansa ovat tärkeitä Lukufiilisen lukijoita. Tämän lisäksi lehti pyrkii tavoittamaan vähemmän aktiivisia lukijoita ja tarjoamaan portteja kirjallisuuteen mahdollisesti lukemisesta ja kirjoittamisesta kiinnostuneille.

Kirjoittajaverkoston enemmistö on 13–19-vuotiaita nuoria. Avustajaverkosto kattaa maantieteellisesti melko hyvin koko Suomen. Verkosto uudistuu jatkuvasti. Vuoden 2014 aikana Lukufiiliksellä oli liki sata kriitikkoa ja muuta avustajaa, joista valtaosa opiskeli lukiossa, ammattioppilaitoksessa tai yläkoulussa.

Lukufiiliksessä on paljon erilaisia juttutyyppejä kirjailijahaastatteluista kirja-arvioihin. Palstat valitaan kyseisen lehden teemaan sopiviksi ja ajassa olevia, kiinnostavia ilmiöitä kommentoiviksi. Myös elokuvia, teatteriesityksiä ja muita taidetapahtumia käsitellään. Eniten palstatilaa sai uuden kaunokirjallisuuden arviointi, mikä on myös kyselyiden mukaan lehden luetuinta sisältöä. Kannet suunnitteli lehden taittaja. Lukufiilis arvioi ja esitteli vuoden aikana noin 100 teosta. Kaikki Lukufiilisen kirja-arviot julkaistaan myös Lukukeskuksen verkkosivuilla.

Lukufiilis haluaa olla entistä vahvemmin kiinni nuorten arjessa ja heitä ympäröivässä todellisuudessa kirjallisuuden ilmiöiden käsittelyn lisäksi. Vuoden ensimmäinen Lukufiilis oli Lukuviikko-numero. Toinen numero keskittyi kiusaamiseen, kolmas terveyteen ja neljäs käsitteli kuvittamista.

Vuonna 2014 lehdessä aloittivat uusi päätoimittaja, kirjailija **Terhi Rannela**, sekä toimitussihteeri, Lukukeskuksen tiedottaja **Saara Oranen**. Lukukeskuksen ja lehden yhteistyötä ja viestintää on lisätty uuden toimitussihteerin valinnan myötä. Lehden toimituskunnan jäseniä ovat muun muassa opiskelijat **Laura Kurki**, **Iida Ahonen**, **Tuure-Erik Niemi** ja **Isla Parkkola**, kustantaja **Jukka Ihanus**, kriitikko **Marika Riikonen**, äidinkielen opettaja **Tiina Kokkonen** sekä yläkoululainen **Jessica Ellonen**. Lehden taittaja on **Heikki Sallinen** (Logopolis Oy) ja kustantaja Stellatum Oy.

Lukufiilis osallistui Helsingin kirjamesuille sekä Educaan ja Äidinkielen opettajainliiton foorumin yhdessä Lukukeskuksen kanssa.

Keskimääräinen painosmäärä oli 1925 kappaletta. Keskimääräinen maksullinen levikki oli 1750 kappaletta.

5.3 Vinski – lasten kirjallisuuslehti

Vinski on ahmimisikäisten oma kirjallisuuslehti. Siinä on tietoa kirjoista, kirjailijoista ja kuvittajista, sekä aihepiiriin liittyvää tekemistä. Vinskin sävy on iloinen, helposti lähestyttävä sekä omaan tekemiseen innostava. Lukijoita kutsutaan osallistumaan myös lehden tekemiseen paitsi kirjoittamalla kirja-arvioita, myös muita tekstejä: mielipiteitä, runoja, tarinoita, arvoituksia, vitsejä, kepparitalliesittelyjä jne. Jokaisessa lehdessä on teema, joka näkyy joskus laajemmin, joskus suppeammin lehden sisällössä. Vuoden 2014 lehtien teemoja olivat mm. koulukiusaaminen, lastenteatteri, kansanperinne ja kansanrunous sekä sankaruus.

Vuonna 2014 alkoi Vinskissä (lukijatoiveen innoittamana) klassikkokirjailijoita esittelevä sarja, josta vuoden aikana ehti ilmestyä Astrid Lindgreniä ja Tove Janssonia käsittelevät jutut. Sarja jatkuu. Jokaisessa numerossa nostetaan esille myös nykykirjailijoita ja –kuvittajia.

Kirja-arvioiden määrää on saatu lisättyä uusien taitollisten ratkaisujen myötä. Lukijapalautteen mukaan kirja-arviot ovat paitsi mielekäs osallistumisen muoto, myös yksi lukijoita kiinnostavista aiheista.

Vuoden 2014 aikana Vinskissä on pyritty lisäämään tietopohjaisia artikkeleita ja juttuja, jotka avartavat ja valottavat jotain kirjallisuuteen liittyvää kiinnostavaa ilmiötä. Outoja olentoja -palsta sekä Tiesitkö?-palsta ovat jatkaneet ennallaan. Vuonna 2014 Vinskissä julkaistiin Arvaa kenen kirjailijan työpöytä -sarjaa, joka käyttää Suomen nuorisokirjailijoiden valokuvanäyttelyn työpöytäkuvia kirjailija-arvoitusten lähtökohtana. Vinskissä alkoi uusi sarjakuva, Pupu ja Takku, jota piirtää ja kirjoittaa kuvittaja **Liisa Kallio**.

Vuonna 2014 Vinskin ulkoasu otti harppauksen eteenpäin, kun pysyväksi taittajaksi saatiin ammattitaitoinen ja näkemyksellinen kuvittaja-graafikko Liisa Kallio. Vinski on hyötynyt paljon siitä, että lehden taittaja on lastenkirjallisuuden ammattilainen, joka tuntee kuvittajat, kuvakirjat, kuvituskäytännöt jne. Lehden taitosta on tullut selkeämpi ja rauhallisempi. Kansikuvissa on uskallettu kokeilla uudenlaisia kuvavaihtoehtoja. Liisa Kallio on lyhyessä ajassa muodostunut tärkeäksi ja tasaveroiseksi tekijäksi lehden ydintiimissä, johon kuluvat päätoimittaja Reetta Niemelä sekä toimitussihteeri ja vastaava toimittaja Tuutikki Tolonen.

Myös Vinskin valokuvien laatu on parantunut merkittävästi, koska valokuvat käsitellään nyt painokelpoisiksi ennen painoon menoa. Kuvankäsittelyn tekee **Christian Lenander**, joka on ammattimainen kuvankäsittelijä. Kuvankäsittelylle ei ole toistaiseksi löytynyt rahoitusta, ja käsittelijä saa kiitokseksi työstään kirjoja. Toivoisimme, että jossain vaiheessa voisimme maksaa Christian Lenanderille myös palkkaa hänen tekemästään työstä.

Vinski on viime vuosina hakenut aktiivisesti yhteyttä lukijoihinsa ja onnistunutkin siinä. Toimitukseen tulleiden yhteydenottoviestien määrä on ollut jo pitkään nousujohtoinen. Vuoden 2014 aikana Vinskiin on tullut yhteydenottoja erityisesti kouluilta entistä enemmän: monet opettajat ovat halunneet olla oppilaidensa kanssa mukana esimerkiksi kirja-arvioiden tekemisessä. Vuoden 2014 aikana Vinskiin on otettu yhteyttä myös kolmesta eri oppikirjasarjasta, ja pyydetty julkaisulupia Vinskissä julkaistuille kirja-arvioille tai muille pienille teksteille, joita on haluttu käyttää esimerkkeinä oppikirjoissa.

Keväällä 2014 järjestimme yhdessä Nuoren Voiman Liiton Sulkasato-nettikirjoittajakoulun kanssa Vinskin avustajakurssin, jolle osallistui 14 lasta. Kesällä 2014 Vinski osallistui Maailma kylässä -festivaaleille Helsingissä yhdessä Toukka-kirjabussin kanssa. Festivaaleilla tavoitimme satoja vanhempia ja lapsia. Vuoden 2014 aikana Vinskin Facebook-sivu on aktivoitunut. Linkitämme sinne lastenkirjallisuuteen liittyviä uutisia, kiinnostavia tietoja, vinkkejä jne. Sivulla on nyt 643 seuraajaa. Luku on kasvanut muutaman lisäseuraajan verran joka viikko viimeisten kuukausien aikana.

Vinskissä julkaistiin vuonna 2014 yhteensä 120 eri lapsen tekstejä ja piirroksia. Julkaistuja tekstejä ovat mm. kirja-arviot, kirjavinkit, mielipidekirjoitukset, vitsit, kummitusjutut, runot ja muut omat tarinat. Piirroksia on julkaistu paitsi Omat jutut -palstalla, myös kuvituksina eri juttujen yhteydessä.

Osa lapsista on kirjoittanut ja piirtänyt Vinskiin itsenäisesti, osa koulunsa tai sanataidekoulunsa kautta. Koululuokkia oli vuonna 2014 mukana yhteensä yhdeksän eri puolilta maata: Helsingistä, Turusta, Vantaalta, Espoosta, Ulvilasta, Taivalkoskelta ja Porista. Sanataidekouluja on ollut mukana Turusta ja Vantaalta. Lisäksi tekstejään lähetti päiväkotiryhmä Oulusta sekä lukuisat yksittäiset lapset eri puolilta Suomea.

Vuonna 2013 Vinskillä oli aikuisavustajia 16. He olivat kuvittajia, kirjailijoita, opettajia, tutkijoita, kirjallisuuden opiskelijoita sekä toimittajia. Vinskin päätoimittajana toimi kirjailija **Reetta Niemelä**. Vastaava toimittaja ja toimitussihteeri oli kirjailija, sanataidepedagogi **Tuutikki Tolonen**. Toimituskuntaan kuuluivat lisäksi tutkija ja kriitikko **Päivi Heikkilä-Halttunen**, kustantaja **Jukka Ihanus**, kirjaston lasten ja nuorten vastaava **Marita Nuto** Helsingin kaupunginkirjastosta, sanataideohjaaja **Maami Snellman**, luokanopettaja, oppikirjailija **Minna Katajamäki** sekä luokanopettaja, oppikirjailija, netlibris-koordinaattori **Henna Ylihärstilä**. Vinskin taittajana toimi Liisa Kallio.

Vinskin kustantaja oli Stellatum Oy. Keskimääräinen painos oli 1600 kpl ja maksullinen levikki 1500 kpl.

6. Viestintä

Lukukeskus kohdistaa viestintäänsä räätälöidysti kouluille ja kirjastoille, medialle sekä sidosryhmille. Työvälineinä sisäisessä viestinnässä ovat Gruppo-asiakastietokanta sekä Microsoftin pilvipalvelin.

Viestinnän pääkanavia ovat uutiskirje (vastaanottajina yli 3000 tilaajaa), nettisivut, Facebook-ryhmä sekä mediatiedotteet ja räätälöidyt viestit eri kohderyhmille. Facebook-ryhmän tykkääjien määrä on kasvanut n. 1350:n tykkääjään.

Vuonna 2014 lähetettiin ensimmäistä kertaa myös ruotsinkielisille vastaanottajille räätälöity oma uutiskirje.

Vuoden 2014 laajimpia viestinnällisiä satsauksia olivat Lukuviikko huhtikuussa sekä amerikkalaisen lukutaitoprofessorin, William G. Brozon vierailu syyskuussa. Lukuviikon tiedotuksessa tavoitettiin koulut ja kirjastot ympäri Suomea. Lukuviikko oli kattavasti esillä valtakunnallisessa mediassa. William G. Brozon vierailu huomioitiin kaikissa valtakunnan päämedioissa. Lukukeskus on vakiinnuttanut asemansa asiantuntijana. Siihen otetaan usein yhteyttä, kun mediassa toivotaan lukutaitoon liittyvää lausuntoa tai kommenttia.

Lukukeskus toteuttaa viestintää myös erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta. Vuoden 2014 aikana järjestettiin mm. kirjallinen viikko Linnanmäellä ja Kirsi Kunnaksen juhailta Villa Kivessä yhteistyössä Kirjailijaliiton kanssa. Viestinnästä on vastannut Lukukeskuksen osa-aikainen tiedottaja **Saara Oranen**.

6.1 Educa- ja kirjamessut, muut tilaisuudet

Lukukeskus osallistui Educa-messuille 24.–25.1.2014, Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen foorumiin 5.-6.8.2014 sekä Helsingin kirjamessuille 23.–26.10.2014 omalla osastollaan.

Kirsi Kunnaksen juhlavuoden kunniaksi WSOY lahjoitti 90 koulukirjastolle laadukasta kotimaista ja käännettyä kirjallisuutta sisältävät kirjakasetit. Lukukeskus koordinoi jakelun.

7. Hallinto ja talous

7.1 Hallitus

Lukukeskuksen hallitus koostui jäsenjärjestöjen edustajista seuraavalla kokoonpanolla

Puheenjohtaja

Kirjailija **Esko-Pekka Tiitinen**, Suomen Kirjailijaliitto

Jäsenet

Kirjailija **Marjo Heiskanen**, Suomen Kirjailijaliitto

Informaatikko **Marika Helovuori**, Suomen kirjastoseura

Kääntäjä **Arja Kantele**, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto

Kirjailija **Kaj Korkea-aho**, Finlands Svenska Författareförening

Lehtori **Hilkka Lamberg**, Äidinkielen opettajain liitto

Toimittaja **Elina Lappalainen**, Suomen arvostelijain liitto (varapuheenjohtaja)

Tiedottaja **Anne Rutanen**, Suomen tietokirjailijat

Lastenkirjailija **Nora Strömman**, Finlands Svenska Författareförening

Koulutuspäällikkö **Tuija Tammelander**, Kansanvalistusseura

Kirjailija **Netta Walldén**, Suomen Nuorisokirjailijat

Näytelmäkirjailija **Paavo Westerberg**, Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat

Hallitus kokoontui vuonna 2014 viisi kertaa. Lisäksi hallituksella oli kaksi sähköpostikokousta. Osa hallituksen työskentelystä käytiin sähköpostitse. Lukukeskuksen vuosikokous pidettiin 25.3.2014 Helsingissä kirjailijatalo Villa Kivessä.

7.2 Henkilökunta ja toimisto

Lukukeskuksen vs. toiminnanjohtajana työskenteli osa-aikaisesti **Tomi Purovaara** 28.2.2014 saakka. Toiminnanjohtaja Anu Laitila palasi äitiyslomalta 1.3.2014 alkaen. Lisäksi kokopäiväisesti ovat työskennelleet toimistosihteerinä **Seija Haapakumpu**, kulttuurituottajana **Ulla Arkoma** sekä tuottajana **Johanna Yrjänä** 31.10.2014 saakka. Ruotsinkielisistä hankkeista, vierailuista ja käännöksistä on vastannut **Barbro Enckell-Grimm**. Lukukeskuksen ja Lukuviikon viestinnästä sekä tiedotuksesta on vastannut **Saara Oranen**. Projektikoordinaattori **Elisa Grönholm** on koordinoinut Kirjailija joka kouluun -ohjelmaa. Vuoden 2015 alussa toiminnanjohtajana aloittaa **Ilmi Villacís**.

Tilintarkastajana toimi Tiliextra Oy. Tilintarkastajana oli **Matti A. Mäkinen** (HTM) ja toiminnantarkastajana oli yo-merkonomi **Maija Haimi**.

Kirjanpitopalvelut on ostettu tilitoimisto Consista Oy:lta. Toimistosihteeriksi Seija Haapakumpu on valmistellut kirjanpidon.

Lukukeskuksen toimisto sijaitsee kirjailijatalo Villa Kivessä osoitteessa Linnunlauluntie 7, Helsinki. Toimitilan vuokraa Kivi-talo Säätiö.

7.3 Talous

Lukukeskuksen yleistoiminnan tulot vuonna 2014 olivat 587 845,13 euroa ja menot 585 548,17 euroa. Tuloista 200 749 euroa (34 %) oli läpikulkurahaa, joka tuli kirjailijavierailujen tilaajilta. Niillä katettiin vierailujen palkkio- ja matkakulut. Julkaisujen menot olivat yhteensä 74 520,44 euroa. Muut kulut aiheutuivat projektikuluista, vakituisen henkilöstön palkkakuluista sekä muista yleistoiminnan kuluista.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus 186 000 euroa muodosti 32 % Lukukeskuksen kokonaistuloista. OKM:ltä saatiin hankeavustusta ja kulttuurilehtitukea. Lisäksi Lukukeskuksen toimintaa rahoittivat Svenska kulturfonden, WSOY:n kirjallisuussäätiö, Otavan Kirjasäätiö, Konstsamfundet, Svenska folkskolans vänner, Alfred Kordelinin rahasto, Taiteen edistämiskeskus sekä AVEK. Tuloja saatiin myös kirjailijavierailujen palvelumaksuista, lehtien kustantaja Stellanilta, ilmoitustuottoina Adlibrikseltä, ELINET-hankkeesta sekä jäsenjärjestöiltä jäsenmaksuina.

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan tilikauden tulos on 2 296,96 euroa ylijäämäinen. Yhdistykselle edellisinä vuosina kerrytetty oma pääoma on yhteensä 20 858,26 euroa.

Lukuviikon yhteenvetoa 2014 Lukuviikon materiaalit ja ohjelma

Lukukeskuksen tarjoamat materiaalit kouluille ja kirjastoille. Kaikki materiaalit käännettiin myös ruotsiksi tai tehtiin kaksikielisinä.

Juliste, logo ja esite

Lukuviikon juliste lähetettiin ilmaiseksi kouluille ja kirjastoille ja sitä sai myös tilata Lukukeskuksesta sekä ladata netistä. Julistetta painettiin yhteensä 3 600 kpl. Lukukeskukselle jäi muutamia satoja kappaleita julistetta. Julistetta tilattiin hyvin ahkerasti. Lisäksi Lukuviikon logo oli vapaasti ladattavissa netissä.

Lukukeskus teetti esitteen omista tapahtumistaan ja materiaaleistaan. Esitettä jaettiin kouluille ja kirjastoille valtakunnallisesti sekä pääkaupunkiseudulle kulttuurikeskuksiin, kirjakauppoihin sekä muihin kulttuurialan tapahtumapaikkoihin. Esitettä painettiin 6 000 kpl ja se loppui, määrä olisi voinut olla hieman suurempi.

Oppituntivinkit ja huoneentaulu

Draamaopettaja ja kirjailija **Siri Kolu** teki kouluille ilmaiset kirjallisuusaiheiset oppituntivinkit eri luokka-asteille sekä päiväkotiin. Vinkit sai ladata Lukuviikon sivuilta. Oppituntivinkit ovat pidetty materiaali, jota kannattaa jatkossa kehittää ottamalla opettajia ja lastentarhanopettajia mukaan jo valmistelutyöhön.

Lisäksi teetettiin Miksi lukeminen on hauskaa -huoneentaulu, joka keräsi myös kiitosta. Taulua sai ladata itselleen Lukuviikon sivuilta.

Kirjoituskilpailu

Lukukeskus järjesti kirjoituskilpailun eri-ikäisille, jossa tunnetut henkilöt kirjoittivat erilaisia kertomuksen alkuja, joita oppilaat jatkoivat. Kirjoituskilpailu oli yllättävän suosittu, vastauksia tuli yhteensä yli 500. Kirjoituskilpailu oli materiaali- ja ohjelmisto-sivun jälkeen vierailuin Lukuviikon verkkosivu, jossa on käyty vuoden alusta n. 2 700 kertaa. Tekstejä julkaistaan Vinskissä ja Lukufiiliksessä ja voittajaluokka pääsee lisäksi tapaamaan yhtä kertomusten aloittajista.

Videokilpailu koululuokille

Koululaiset saivat tehdä teeman ympäriltä oman videon ja lähettää sen Lukukeskukselle. Osallistujille lahjoitettiin kirjepaketit. Videoita tuli melko vähän, mutta se oli odotettua, sillä kirjoituskilpailu oli viestinnässä etusijalla ja video toimi lähinnä lisäinnostajana osallistumaan Lukuviikkoon. Ideaa kuitenkin kiitettiin, ja sitä kannattaa kehittää edelleen ensi vuoteen esimerkiksi palkinnon kehittämisen kautta.

Lukukeskuksen oma ohjelma Lukuviikolla

Kirjalliset naamiaiset

Pääkaupunkiseudun, Turun, Tampereen ja Liedon kirjastot osallistuivat avajaispäivän kirjallisiin naamiaisiin. Palaute oli todella positiivista, ja ideaa kannattaa jatkaa ensi vuonna. Kirjastot vastasivat itse ohjelmastaan, mutta Lukukeskus antoi idean sekä tiedotuksellista tukea ja auttoi pukujen hankinnassa.

Tule, sinulle luetaan!

Myllypuron ala-asteen kolmasluokkalaiset lukivat kirjailija Harri István Mäen tarinoita ääneen aikuisille Annantalossa. Kirjailija oli myös paikalla. Lisäksi Annantalon studiossa oli oppilaiden etukäteen tekemät runovideot.

Konsepti ja idea toimivat, vaikka yleisömäärä jäi pieneksi. Jatkossa kannattaa kehittää lähinnä kutsumalla tietty yleisö paikanpäälle valmiiksi tai menemällä yleisön luokse. Lasten mukaan ottaminen ja heidän kanssaan projektin toteuttaminen sai positiivista palautetta. Tätä mallia voisi ajatella toteutettavan tulevaisuudessa eri-ikäisten lasten ja nuorten kanssa.

Vieraana tietokirjailija Sami Sillanpää

Suomen tietokirjailijoiden kirjailijaillassa toimittaja ja tietokirjailija **Sami Sillanpää** kertoi tuoreesta teoksestaan. Haastattelijana toimi **Eeva-Liisa Ryhänen**. Yhteistyössä Suomen tietokirjailijat ry ja Kivi-talo Säätiö. Tilaisuus järjestettiin Villa Kivessä.

Virtuaalivierailut

Viidelle ala- ja yläkoululuokalle tarjottiin mahdollisuus osallistua virtuaalivierailulle. Alakoulun kirjailijavieraana oli Berliinissä asuva Eppu Nuotio, yläkoulun Terhi Rannela. Alakoulun vierailulla mukana olivat Korian koulun 5lk, Kärämäen koulun 3lk (Turku), Rekolan koulun 5lk (Vantaa), Aunelan koulun 4lk (Turku) ja Karhunkorven koulun 5lk (Nurmijärvi). Yläkoulun vierailulla olivat Itä-Porin yhtenäiskoulun kaksi 9lk ja Salinkallion koulusta (Lahti) yksi 8lk ja kaksi 9lk.

Virtuaalivierailuilla saatiin laajennettua omaa tapahtumatuotantoa ympäri Suomea. Vierailut saivat positiivista palautetta. Eppu Nuotion vierailu varattiin täyteen parissa päivässä. Terhi Rannelan vierailun täytyminen kesti pidempään. Yleisömäärät Epun vierailu 128 henkeä, Terhin vierailu 87, yhteensä tavoittivat 215 henkeä.

Happi Poetry Jam

Nuoren Voiman Liitto järjesti nuorille suunnatun Poetry Jamin nuorisokeskus Hapessa. Lavalla nähtiin Helsinki Poetry Connectionin lavarunoilijat **Harri Hertell** ja **Suvi Valkonen** sekä KirjaKallion sanataiturit **Sami Mäkäräinen** ja **Elsa Tölli**. Illan päätti open mic. Tilaisuus oli onnistunut, järjestäjät olivat KirjaKallio ja Nuoren Voiman Liitto.

Viikonloppu Stoassa: Minäkin olen suomalainen kirjailija

Lukuviikko huipentui Stoan viikonloppuun, jossa teemana oli erikielinen kirjallisuus Suomessa. Viikonloppu sisälsi niin runokonsertteja, paneelikeskustelun kuin satuhetkiä lapsille. Kaikki tapahtumat olivat ilmaisia.

Viikonlopun ohjelma:

Markku Löytönen: Löytöretket

Palkittu tietokirjailija Markku Löytönen kertoi löytöretkistä ja eri kulttuureista koululaisille. Tilaisuuteen ilmoitettiin etukäteen, ja se oli täynnä.

Aurinko juo kermaa –konsertti

Saamelaisrunoilija Ima Aikio-Arianaick, äänitaiteilija Miro Mantere. Runokonsertti. Maksuton iltatapahtuma, yleisömäärä n. 40-50 henkeä

KIILTOMATO.NET PÄÄKIRJOITUKSET 2014

Hannu Harju: Löytyykö tälle kirjalle lukijoita? (8.1.2014)

Elisabeth Nordgren: Paradigmanvaihdoksia kirjallisuudessa (3.2.2014)

Julia Tidigs: Monikielisyys ja kirjallisuus - eilen, tänään, huomenna (4.3.2014)

Jussi Ojajärvi: Kliinisen tutkimuksen tulos: suomalainen romaani on terve (14.4.2014)

Alexandra Stang: Hotellin ovien mittaamisesta suomentajien tukemiseen (13.5.2015)

Ville Rauvola: Teilipyörän paluu (10.6.2014)

Agneta Rahikainen: Elämäkerta - epäpuhdas kirjallisuusgenre (12.8.2014)

Aleksis Salusjärvi: Lisää sähköä kirjallisuuteen! (16.9.2014)

Anna Hollsten: Pohjoismainen kirjallisuus - kielestä kiinni? (21.10.2014)

Anna-Riikka Carlson: Kun rakkaus ei riitä, osa 2 (19.11.2014)

Päivi Jokitalo: Yksin mutta yhdessä - jaettu lukemisen ilo on (vähintään) kaksinkertainen (16.12.2014)